

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ПРЯКИЯ

Брой 18 • год. ХСIII • 2 октомври 2013 г. • цена 0,40 лв.

www.stdbg.org

Проф. Делчо Порязов

**ПОМНЕТЕ
ПОГРОМА
НАД ТРАКИЙЦИ**

На стр. 3

Маджарово отбелязва „Деня на тракийската памет“

Стотици потомци на тракийци, потърсили спасение в България преди сто години, се събраха на 28 септември на традиционното Национално поклонение „Ден на тракийската памет“ в Маджарово. Тук, само на крачка от свободата, над 1800 техни предци са загубили живота си. С помощта на войводите Димитър Маджаров и Руси Славов други 20 000 са успели да се спасят. След кланетата Арда дни наред е текла кървава, твърдят историческите хроники.

Тази година поклонението бе проведено под патронажа на вицепрезидент Маргарита Попова и бе посветено на стогодишнината от разорението на тракийските българи. Организатори на тържествата бяха Съюзът на тракийските дружества в България и община Маджарово и сред стотиците поклонници можеха да се разпознаят тракийци от Свиленград, Хасково, Кърджали, Варна, Димитровград, Казанлък, Стара Загора, София, Харманли, Пловдив, Сливен, Карнобат и други.

Сред официалните гости бяха вицепрезидентът Маргарита Попова, председателят на БАН академик Стефан Воденичаров, академик Георги Марков, професор Георги Янков, писателят Стоян Райчевски, издателят Иван Гранитски-членове на СТДБ, Генералният консул на страната ни в Одрин Любомир Попов и др. Присъстваха и депутати от 42-то Народно събрание от Хасковска област.

СТДБ беше представен от председателя Красимир Премянов, както и членовете на ръководството Петра Мечева –

председател на ТЖС, Николай Димитров, Румяна Вълчева, Нонка Матова, членовете на Върховния комитет Кирил Сарджев, Елена Мурджева, председатели на тракийски дружества от цялата страна, представители на младежки тракийски дружества и много граждани. По традиция тракийският събор започна с поклонение пред Пантеона на загиналите. Председателят на СТДБ и млад тракийец запалиха жертвения огън.

Заупокойна молитва отслужиха свещеници, водени от старозагорския митрополит Галактион. След службата в емоционално слово Негово Високопреосвещенство призова потомците на тракийци да не забравят жертвата на своите предци. „Братовата кръв днес вика от земята и ни призовава да съхраним България“, каза в своето слово той.

Официалната част беше открита от кмета на Маджарово Милко Армутлиев, който даде думата на вицепрезидент Маргарита Попова. Ако историята бъде подменяна, тогава нашите поуки за род, за отечество, за Стара Европа и за целия свят

няма да бъдат автентични, казатя. Днес сме на това славно място, за да съберем нашата огромна енергия в знак на почит, на уважение и за национално възпоменание на трагедията от 1913 г., за да се поклоним пред едно величаво и трагично събитие в името на едно единствено нещо – на свободата, на човешкото достойнство, на обединението на българския народ, за мир, за спокоен живот“, заяви още вицепрезидентът. Преди да правят политика, политиките трябва добре да научат уроците на историята, да ги помнят и уважават, защото България е една, а техните политически интереси са много, предупреди М. Попова.

Председателят на СТДБ Красимир Премянов припомни, че България и свободата не са ни дадени даром, за тях са платени свидни жертви и никой политик няма право да забравя това.

Председателят на БАН академик Стефан Воденичаров също поздрави присъстващите. Бяха прочетени поздравителни адреси от председателя на парламента Михаил Миков, от министъра

на икономиката Драгомир Стойнев, от военния министър Ангел Найденов, от председателя на парламентарната група на „Коалиция за България“ Сергей Станишев, както и от Янка Такева, председател на СБУ. След словата бяха поднесени

много венци и цветя пред пантеона от тракийските дружества и от парламентарни групи. Много венци имаше и за паметниците на войводите Руси Славов, Д. Маджаров и Капитан П. Войвода от организаторите и участниците в събора, от вицепрезидента и от председателя на парламента.

Председелят на СТДБ Красимир Премянов връчи най-високото тракийско отличие – златен медал „Капитан Петко Войвода“ с лента, на проф. Тодор Кирев за принос към тракийската кауза. Съборът в Маджарово беше и финалът на похода по местата на трагедията от 1913 г. Ръководеше го членът на Върх. комитет Димитър Шалапагов.

Съборът продължи с литературна програма и концерт, в който взеха участие тракийски ансамбли, групи и индивидуални изпълнители от цялата страна. Жители и гости на Маджарово се насладиха и на изпълненията на танцов ансамбъл „Китна Тракия“ и на оркестър „Колорит“ от Хасково.

Празникът завърши с тържествена заря.

КОМУНИКЕТА излизат като във военни времена и всеки ден ни уведомяват колко сирийски бежанци са преминали нелегално българо-турската граница. Така идва у нас войната от Сирия. И напливът на семейства бегълци оттам не може да не ни безпокои. Ние, тракийците, най-добре знаем какво е бежанската съдба. Посрещали сме гостолобиво изгнаници на други народи – арменци, руснаци, гърци... Ще приемем сега и избягалите от

литика. И да ни обезщетят. Други гласове подсказват „да затворим границата“, нещо, което практически е невъзможно заради непредвидливото ликвидиране на огражденията, но „да сложим катинар“, едва ли ще бъде цивилизовано. Въпреки това не са неограничени възможностите ни колко нелегални можем да приемем и на колко да дадем статут на бежанци. Сочи се за висока левта 5 000 души, май вече достигнахме критичната бройка. Реално има капацитет и за повече, като се използват стари казарми и закрити

Войната в Сирия дойде и у нас

ада в Сирия и потърсили закрила у нас. Още повече, че заедно с Кипър и Гърция България е и южната граница на ЕС и от трите зависи колко още емигранти ще влязат в Съюза. И докато Гърция издигна стена на сухопътната си граница с Турция, а другата част от нея е по река Марица, то по нашата отдавна няма заграждения, по лоси, вишки, застави, обявени за ненужни атрибути на соца, и преминаването през нея е безпрепятствено както за животни (които носят и шап), така и за люде.

Чуват се гласове на нашенци, че съчувстваме на потърсилите убежище у нас сирийци, но и ние живеем в криза и ни е невъзможно да ги приемаме. Това не е в духа на пословичната българска толерантност и гостолобие. Хуманизмът ни задължава да подадем ръка на бедствачите от Сирия, напуснали принудително родината си. Една част от тях са и християни и православната църква веднага подсказа, че е готова да им помогне. А с наблюденията и контрола по границата, с посрещането, настаняването и разследването на бежанците пък имаме възможност да докажем, че сме готови за приемането ни в Шенген. И настоятелно да поискаме милионите, нужни за покриване на разходите около тяхното пребиваване, защото, както и да го гледаме, ние спасяваме Европа от нови населници и от увеличаване на безработните. Пък и такива държави като Франция например, които разпалват от години бунтовния огън в Сирия, може и да проумяят, че ние посрещаме сега на българо-турската граница жертви на тяхната по-

Тодор Корувев

училища. Ето кметът на Момчилград предлага помещението на полка за приют на бежанци. Питам се: Защо сега си късаме ризите, че зарязваме толкова много казарми и ги разрушихме, вместо да ги консервираме тъкмо за такива случаи – да се използват при извънредни ситуации. А сега повечето от тях са опустошени и разграбени и се търсят по 1-2 милиона лева да се ремонтират.

Не ща да си помисля, че напливът на сирийци може да доведе до хуманитарна криза, макар че ще нащърби бюджета на страната. Но не трябва да се забравя, че много от тях са жертва на турски каналджии, които им обират парите, за да им покажат пътя до границата. За сирийци се пробутват и бегълци от други африкански и арабски страни, търсещи път към Европа. И трудно става ясно – кой е бежанец и кой нелегален имигрант. И не най-накрая – с бежанският поток тече и мътна вода – наред с мирните хора, търсещи житейски изход, се промъкват терористи от „Ал Кайда“, емисари на радикалния ислям и всякакъв род престъпни елементи. Но странното е, че държавата ни и този път се оказва неподготвена да посрещне бежанската вълна, която се очакваше.

„ИСТОРИКЪТ“ САЛИХ БОЗОВ ПРЕНАПИСВА ИСТОРИЯТА

ДОЦ. ГЕОРГИ МИТРИНОВ

В периода след настъпните демократични промени у нас се нароиха дузина мераклии да пишат за родопските българи, изповядващи ислямска религия. Появи се и една група автори, които усърдно се опитват да убедят българската общественост, че българското население, известно с общоупотребимото название помаци, няма нищо общо с днешните българи. Градят се тези за ирански, арабски, тракийски и др. произход на това население, а местните родопски българи християни били заселени по-късно там! Най-интересното е, че не се представят никакви сериозни доводи за такъв произход и за другост на българите мохамедани. Същевременно започнаха да се появяват мнения, че българите (има се предвид българите християни) имат негативно отношение към тия хора, и в трудни исторически времена като войни, въстания и др. открито са се опитвали да ги унищожат и прогонят. Конкретен повод за прокарване на подобни тези се оказа честването на 100-годишнината от Балканската война в България.

Проводник на една такава теза е мъчещият се не отскопро с перото родопчанин Салих Бозов. Предишните му опити, амбициозни, но и смехотворни, бяха с ярка антибългарска насоченост. През 90-те години на миналия век на страниците на печатния орган на ДПС в „Права и свободи“ Бозов публикува поредица статии, които бяха първообраз на излязлата през 2005 г. негова книга със заглавие „В името на името“. При представянето на книгата в Кърджалийското турско читалище „Юмер Лютфи“ на 26.01.2006 г. авторът заявява: „Всички, които са „влезли“ в тази книга не са опетнили душите си с лъжа“, но самият той го е направил. Още в самото начало на книгата Бозов патетично заявява: „Започва трагедията!!! Сред окошарените влизат хората на Лакудата и Хвойньо, на Радьо, на Гоговци от Гудевица, на... от Чокманово, на... от Аламирдер, Славейно, Петково. За-

Да спрем с публикуването на безотговорните писания

почва сеч... Почти не остава родопско селище без невинно пролята кръв...“ И ето я налице първата лъжа! В публикацията се споменава като главорези и извършители на престъпления четниците от четите на Стефан Калфа и на Пею Шишманов. Вторият е родом от родопското с. Карлуково, Ахъчелебийско (дн. Славейно, Смолянско), от където са и най-много четници в четата му. И двете чети са спонтанно създадени от доброволци, основно бегълци от среднородопските християнски села в територията на османската империя, преминали в България, за да не служат в турската армия. В случая Салих Бозов така „омесва“ среднородопската история от това време, че се е получил един прекрасен тюрлю говеч. Редом до известните с разбойническите си подвизи среднородопци Фойно и Лакудата е поставена четата на Пею Шишманов, който осъжда дейността им като ръководител на среднородопската революционна организация към ВМОРО след потушаването на Илинденско-Преображенското въстание – 1903 г. За ситуацията краеведът и добър познавач на историята на с. Славейно, както и на революционната борба в Среднородопието П. Карапетков пише: „След разтурянето на четите в края на август 1903 г... някои образували групи и действали самостоятелно. Такива били Хвойньо, Лакудата, Даракчията, Гочо Калфа, Манол Куцина, Карото, Колю Пачамана, Иван Сбирков, Васил Каракехая, Карадиолу, Лютата, Борунсуза. Те залавяли, обирали и убивали богати турци, гърци, пък и българи. ЦК на ВМОРО изпратил войводата Тома Пожарлиев в помощ на Шишманов. И двамата войводи няколко пъти влизали във връзка с превърналите се в разбойници комити, увещавали ги за примирие и разбирателство. Но те продължавали да безчинствуват. След

неуспеха на продължителните и търпеливи преговори организацията обявила отцепилите се комити за изменници и разбойници. Това решение било съобщено на селските ръководители с окръжно от 22 юни 1905 г.“

Четата на Пею Шишманов с численост от 108 души е от спонтанно образувани опълченски чети в навечерието на Балканската война. 140-те четници трябвало да потеглят разпръснати в състава на Македоно-Одринското опълчение към границата, по направление Одрин. Но те изявили желание да воюват в родния край, т.е. в Ахъчелебийско и успели чрез застъпничеството на Стою Н. Шишков да постигнат това свое желание, като по-голямата част от тях заминали за Имарет дере, а други все пак потеглили в състава на МОО. Така за никакво обучение на карлуковци, проведено в околностите на с. Павелско, съвместно с четите на Стефан Калфа и Никола Гюмюшев, за което пише С. Бозов, няма данни:

А относно дисциплината и морала във войсковата единица, придадена към 4-а погранична рота на 21-и пехотен

средногорски полк говори заповедта на ротния командир поручик Михайлов с дата 11.10.1912 г.: „Всички заповеди на командира на взвода Пею Ив. Шишманов да се изпълняват точно и навреме. ... Не се разрешава да се палят къщи и села или вземат и най-дребни неща дори със заплащане. Абсолютно се забранява употребата на алкохол. Отклонението от войската и четата и неподчинението на началството се наказва със смърт без съд“.

Лъжа е и твърдението на Бозов, че: „Почти не остава родопско селище без невинно пролята кръв...“ Четата на Пею Шишманов освобождава с. Карлуково на 12.10.1912 г. По пътя към селото тя била пресрещната от група хора с развято бяло знаме, водени от съидейника на Пею Шишманов С. Сираков и първенци от с. Каршилъ (дн. Виево) – тогавашен нахийски център, и мах. Кутела, както и от първенци от с. Карлуково, поканени от каршилийци да посрещнат заедно настъпващата българска войска. След това било събрано оръжието от двете селища, без да има убийства и насилия. На 13.10.1912 г. всички годни да носят оръжие карлуковци били зачислени в четата, която заела позиции по върховете южно от селото: Студенец, Чорни ворх, Падала.

Освобождават се бълга-

ромохамеданските села в тоя район, а също Узундере (дн. Неделино), Даръдере (дн. Златоград), Кирково, Кърджалийско и др. Четата преминава в Южните Родопи през селата: Менково, Угурли, Коюнкой, Булаткой и др. и накрая стига до Гюмюрджина, където на 29.11.1912 г. е разформирана със заповед, но голяма част от четниците се включват в МОО и продължават участието си във войната. Нека посочи Бозов в кои превзети родопски села, населени с българи мохамедани, карлуковските четници са убивали, изнасилвали, крали и палили. Но ако не може да посочи такива данни, то той е лъжец.

С. Бозов споменава за избитите кършилийци от войската в местността Лъките до с. Петково. Според осведомителя му Емин Шерифов загиналите били без ни капка вина. Но има и други мнения, според които са били събрани каршилийци, които са се проявявали в предишни времена с издевателства над християните от съседните села. Трябва да се отбележи, че това убийство не е извършено от местните християни. Дори краеведът П. Карапетков имаше сведения, че когато са били карани през Карлуково към с. Петково навързаните каршилийци, възрастен карлуковец попитал войниците къде ги водят и успял да освободи от върволицата навързани мъже последния, като така го спасил. А че времената са били трудни, се знае и от това, че в навечерието на Балканската война в съседните села Карлуково и Петково били разквартирувани 400-500 души турски войници, лошо облечени и въоръжени.

По разказ на Емин кехая от мах. Змиево, Смилянски район, отстъпващите войници се насочили към комитското с. Чокманово, за да си разчистят сметките с непокорните християни. Чокманци се организирали за отбрана и нападнали идващата войската от засада. Войниците се разбягали и така било спасено селото. И въобще

нужно е С. Бозов да прочете доста книги, и особено раздела „Чокманово през Балканската война“, за да добие представа за действията на турската войска спрямо чокманци. А после да обобщава колко жестоки били чокманци спрямо мирните си събрата и съседни българи, изповядващи ислямска религия.

Всъщност е налице тенденциозно представяне на фактите. Книгата е пълна с данни за насилие над местното българско мюсюлманско население, верни или не, а данни за насилия над християни липсват! Интересно как от вниманието на вещица изследвач Бозов, който твърди че е обиколил множество български и турски села, е избягнала случката в с. Чандър (дн. Светулка), където отстъпващата турска войска избива част от местното турско население и трупове на убитите са нахвърляни в кладенеца на селото. Но явно тая тема не му е интересна. За сметка на това се пише за местен турски първенец в Егри дере (дн. Ардино) Нури Хаджибей, който „организира спасяването на поселището от кръвопролития и пепелища като от всеки прозорец се спускал бял байрак“ пред настъпващата българска войска.

Според Бозов тоя турчин е предател, който е наказан със смърт от турски наказателен отряд, а за внука на убития – Нури Фурунджи се споменава, че отрано се изселил в Турция „от срама изглежда че е потомък на предател“! По тая логика пък тогава прапрадедите на Бозов също трябва да са предатели към своите братя българи християни в Родопите, защото са се помюсюлманчили! Ако все пак той се опита да обяснява, че помаците били дошли от юг мюсюлмани, далеч преди българите християни, ще бъде нужно да представи надлежна фактология, защото на общи приказки никой не вярва.

Възниква въпросът какви са посланията на тая книга? Не е ли нейна основна цел да покаже българите християни като събирателен образ в най-лоша светлина?

По-нататък се споменава, че: „Само коруджи Мехмет вероятно от тукашен наказателен отряд бил виснат на върба в центъра на Акбунар, че предал селото без съпротива“. Но явно местното българско население, макар изповядващо ислямска религия, не се е противопоставило на българската войска. Факт е, че запасните турски редици напускат бойното поле при Кърджали, отказвайки открито да участват в сражения с българската войска. Колкото до бесенето в с. Акбунар, то е извършено от башибозуци, установили се там по време на Междусъюзническата война, 1913 г.

Славейно отдава почит на героите си

ПРОФ. ДЕЛЧО ПОРЯЗОВ

– **Навършват се 100 г. от трагедията на тракийските българи през 1913 г. Как посрещате това столетие?**

– Изпълнен с чувство на признание, преклонение и възторг! С признание, че тракийските българи са извършили един подвиг. С преклонение, че всички и живи, и загинали са си останали българи. С възторг, че са извършили героично дело.

В съзнанието ми и сега звучат величавите думи на кмета на с. Сачанли – Димитър Стаматов на предложението на протурското автономно правителство в Гюмюрджина, да му се подчинят: „Ще измрем до един, но не се предаваме“, или гръмкото „Не“ на българите в Дедеагач – на гръцките власти, че ще ги спасят, но ако се запишат за гърци. И тръгват по кървавия път за майка България от брега на Бяло море до Маджарово.

– **В името на какво са загинали и колко са на брой всъщност?**

– Няма никакво съмнение, че са загинали в името на християнската вяра и българската народност. Избитите по данни на международната анкета Карнеги възлизат на 50–60 хиляди или около 20 на сто от българското население в Тракия. Избита е и цялата фамилия Порязови. Спасили са се баща ми и двете му сестри. Не са могли да пренесат малката сестричка. Обръщам се към всевишната сила – Господи, прости техния грях!

– **Г-н Порязов, в своята книга „Погромът над тракийските българи през 1913 г.“ вие говорите за разорение и етническо изстребление. Напоследък много често се използва и терминът геноцид. Кое ви се струва най-правилно да бъде използвано, за да се опише трагедията на тракийци?**

– Напоследък действително се говори не само за геноцид, но и за „етническо прочистване“, а турското робство се назовава турско „владичество“ и турско „присъствие“. В книгата, която цитирате, като подзаглавие съм записал „етническо изстребление“. С цялото нейно съдържание обаче аргументирам, че трагедията на тракийските българи през 1913 г. е първият в Ев-

ропа през 20 век геноцид.

Всеки, който прочете „Конвенцията за преследване и предотвратяване на престъплението геноцид“ на ООН от 1948 г. с нейния чл. 2 и петте изисквания дадено събитие да се нареже геноцид, ще се убеди, че това е така. Замествайки думите във вашия въпрос кое ви се струва за „най-правилно“ с „кое е по-точно“, отговарям – най-точно е да се използва геноцид. Затова категорично не мога да се съглася с онези автори, които предлагат понятието геноцид да се замени с прочистване.

– **Освен дадените свидетелства разорението има и чисто икономически показатели. Вие сте икономист и най-точно може да ги очертаете.**

– Разорението действително е икономическо понятие. Най-общо казано може да се изрази така: разрушени са къщите на тракийци, техните изписани църкви и светлите им училища. Опожарени са десетки китни села. Ограбени са плодните градини и натежалите с житни зърна ниви. Откраднати са стотици хиляди глави едър и дребен рогат добитък. Що си отнася до недвижимото имущество – земя и пострройки, то вече е описано в претенциите на България към Турция и възлиза на повече от 10 млрд. дол.

– **Вие наричате мохамеданчването на част от българите „най-жестоката рана в организма на нацията“. Има ли държавата адекватна политика към тези хора?**

– Историческите данни сочат, че ислямизацията по земите на Тракия, Родопите и Македония е станала през 17 век. Раната действително е жестока – ето вече четири столетия не иска да зарасне и при всяко историческо сътресение продължава да кърви. Може би защото тя не е физическа, а душевна. Откъснат е духът за вяра и народност на една част от българската нация. Що се отнася до държавната политика, то тя трудно може да се определи като адекватна. Обратно. Много често е отдалечавала това население от българската нация. Много са примерите в това отношение: неколкотократно сменяне на имената, едно

от които през размирената 1913–1914 г. от правителството на Радославов; отношението на комунистическото управление спрямо патриотичната организация „Родина“ и родинското движение; сега в преходния период – политиката на ДПС непрекъснато внушава, че помаците са турци и т.н. Изобщо българска-

Помнете погрома над тракийци

та държавност има голям грях, че не научи това население да знае каква народност е и каква е истината за неговата орис. И в същото време не води решителна борба срещу всички, които се опитват да възродят ислямизацията. Продължавам да твърдя, че българо-мохамеданското население е жив, а не от камък и бронз, паметник за това какво е било турското робство.

– **Познаваме ли днес достатъчно добре героите на Западна Тракия?**

– Трудно е да се даде еднозначен отговор. Специалистите – историци, краеведи, отделни журналисти, тракийски дейци и прочее познават добре героите на Западна Тракия. За по-голямата част от българите – не само героите, но и погромът над българите от Беломорието остава непознато. Един читател на моята книга „Погромът“, при това професор призна: „Нищо не знаех за трагедията на тракийските българи през 1913 година! Защо учебниците

по история мълчат за този жесток погром и велик подвиг?“ Засрамен, замълчах. Изпълнен съм обаче с надежда, че в близкото бъдеще в историческите съчинения ще намерят по-голямо място имената на: Капитан Петко Войвода, Димитър Маджаров, Руси Славов, кметовете на Сачанли и Доган хисар – Димитър Стаматов и Ангел Карамитрев, борците против гръцка асимилация – Никола Спиров, Мара Михайлова, Илия Момчилов, Рафаил Каракачанов.

– **Посещавали ли сте родното място на своите деди и какво представлява днес то?**

– Родното място на моя род е с. Сачанли, район Гюмюрджина. Още през 1978 г. направих опит в екскурзионно пътуване по „старите български земи“ да посетя Сачанли. Надявах се, че това ще стане възможно заради дипломатическия ми статут. Но още по пътя от Шапчи за Сачанли гръцките власти ме спряха и върнаха, защото районът бил

гранична зона. Втория опит направих когато България вече бе член на ЕС и той се оказа сполучлив. С цялото си семейство посетихме с. Сачанли. Намерих родната къща на дядо ми – Георги Порязов, в руини. Отправих се към гробището. Очерганията на отделните гробове бяха заличени. Затова разпръснах набраните горски цветя върху цялото гробище. Година по-късно пожелах да построя параклиса-църквичка в Сачанли. Гръцките власти отказаха. Те не искат никакви паметни знаци, сочещи, че тези земи са били български. Какво е било с. Сачанли е описано в прекрасната едноименна книга на д-р Илия Славков. Вече го определих в своя историко-географски пътепис „Шепа пръст от беломорска Тракия“ като исторически музей на открито. Сачанли е единственото село в цяла Тракия, унищожено до основи. Останали са да стърчат зидовете на огромната църква, училището, хановите и бе-

лите къшурки. Продължава само острият беломорски вятър „поряз“ да охлажда, а жаркото южно слънце да припича пространството между тях. Няма ги по израз на Милетич – „юначните българи от Сачанли.“ Няма го и селото като населено място на картата на днешна Гърция. Сачанли съществуваша само в историята.

– **Имате ли послание по случай 100-годишнината?**

– Да! Към политиците – да опишат погрома над тракийските българи през 1913 г. и да го включат в учебниците по история. Към Съюза на тракийските дружества – да построи паметник на връх Коджаеля на големия българин – академик Милетич. Към българската държава – да принуди Турция да заплати разорението на тракийци. Към всички българи: Помнете погрома над тракийските българи и тяхната борба за вяра и народност. И за великия подвиг на тракийци разказвайте с възторг на следващите поколения!

Откриха паметна плоча в турския град Енидже

На 22 септември в гр. Енидже, Лозенградска област бе открита паметна плоча, отбелязваща родовата връзка на тракийските българи, прогонени от родното им място и преселили се в България през 1913 г.

Инициатор и организатор на мероприятиято бе поморийското тракийско дружество с председател Елена Мурджева, при активното съдействие на кметовете на гр. Поморие и гр. Енидже. Сред официалните гости, уважили мероприятиято бяха Л. Попов – Генерален консул на Република България в Одрин, Ю. Мехмед – заместник областен управител на област Бургас, И. Алексиев – кмет на Поморие, Кр. Премянов – председател на Съюза на тракийските дружества в България, Е. Мурджева – председател на ТД „Одринска епопея“, Поморие и, разбира се, кмета на Енидже Илиаз Иелмъз.

Приветствени слова произнесоха кметовете на Поморие и Енидже, генералният ни консул в Одрин и председателят на СТДБ. Кр. Премянов благодари на ръководствата на Поморие и Енидже, че предоставиха възможност на тракийци да се върнат в родния край и тук да посрещнат приятели, да получат уважение. Това е духът и смисълът

Поморийци посетиха родното място на своите деди

на съществуването на нашата организация в сегашното съвремие – подчерта Премянов.

Година наред поддържахме добри съседски отношения с гражданите и ръководството на родното Енидже, разказа Елена Мурджева. Преди 10 години, поставихме малка пластмасова табелка на вековния дъб с надпис – „Поморие, България, от признателните потомци“. Времето се опита да я заличи. Затова решихме да я направим от мрамор и така вечно да напомня за мъките и

страданията на нашия народ. В чест на 100 годишнината от разорението на тракийци инициативата е вече факт.

Малкото градче Енидже наистина очакваше своите гости. Градът бе почистен и украсен като за празник, а големият трансперант „Добре дошли поморийци“ ни подсказа, че празникът действително ще е голям, разказа Елена Мурджева.

Още в автобусите, преди да пристигнат в градчето, поморийци се връщаха към спо-

мените за дядо, баба, майки и бащи, братя и сестри, но спомени тъжни, които заставаха като горчилка в гърлата ни, разказва тя. И в същото време разбираме, че сега са други времена, че сега едно градче ни очаква съвместно да отбележим годишнина от трагедия, която никога не трябва да се повтаря. Всички знаем защо сме тук, защото тази земя е и на ениджици, и на поморийци, тя е родната ни, споделя Мур-

джева.

Българи и турци бурно аплодираха поставянето на паметната плоча. За нас, потомците на изселените ениджици през 1913 година, които изпълнихме дълга си нищо да не бъде забравено, това беше много вълнуващо. Същевременно изпитвахме и голяма радост, че тези събития бяха споделени и с хората от Енидже, каза още тя.

Поднесени бяха много венци и цветя. На тържеството имаше представители от два големи тракийски рода – Секлемови и Тадърковци. Там беше представена и новонаиздадената книга за Тадърковия род, който по инициативата едно дете от Енидже да завърши образованието си на техни роднини. Искам да изразя големите си благодарности към кмета на Енидже, който създаде изключителна атмосфера на гостоприемство и човешчина, разказва още Елена Мурдже-

ва. След официалната част кратка програма на певческа група „Тракийка“ и участието на танцовия състав от училището в Енидже, повдигнаха още градуса на настроението. Два оркестъра – български и турски, свириха така, че голямото хоро което се изви, всеки наричаше нашенско. След

като се размениха подаръци между двата града, дойде краят на това мило, вълнуващо и запомнящо се събитие. Топло ни посрещнаха и още по-топло ни изпратиха, като на трансперанта на български език бе написано – „Довиждане поморийци“ споделя Елена Мурджева.

БАН, СТДБ и ТНИ подписаха споразумение за съвместна дейност

Председателят на БАН акад. Стефан Воденичаров, председателят на Съюза на тракийските дружества в България Красимир Премянов и директорът на Тракийския научен институт чл. кор. проф. Васил Проданов подписаха на 24 септември споразумение за съвместна дейност.

То е продиктувано от общото желание да бъдат установени партньорски отношения и да се развива ползотворно сътрудничество като продължение на традициите, поставени от техните предци през двадесети век. До споразумението се стигна и заради общото убеждение, че науката е основен двигател на човешкия прогрес и общественото развитие.

Споразумението уточнява принципите и начина, по който трите институции ще развиват съвместна научно-изследователска, издателска и популяризаторска дейност в областта на общественото и хуманитарно познание.

Обединявайки усилията и знанията на своя научен и експертен потенциал, БАН, СТДБ и ТНИ ще съдействат за по-задълбоченото проучване на културно-историческите и съвременни процеси в България, на Балканите и конкретно на регион Тракия.

Те ще изработват експертни оценки и предлагат конкретни политики за решаването на актуални проблеми на българската нация, както и ще допринасят за преодоляването на историческите травми и стереотипи в отношенията на балканските народи.

Споразумението предвижда още подготовка на изследователски и документални издания по теми от взаимен интерес, в т.ч. и Енциклопедия „Тракия“. СТДБ и ТНИ ще предоставят на БАН научния си потенциал, библиотеката си, както и ще осигурят взаимодействие с териториалните дружества по места и свързаните с тях регионални изследователи. А БАН ще осигури участието на специалисти от съответните научни звена, както и ползването на Научния архив и Централната библиотека на академията. Споразумението е за срок от 5 години.

Хасковско отбелязва век от разорението на тракийци

ВАНЯ СТОЯНОВА

100-годишният юбилей от Балканските войни и разорението на тракийските българи се превърна в едно от най-значимите събития, които тази година отбелязват историците и обществеността в България. С особен интерес и внимание то се чества в онези региони, в чиято история и развитие е оставило незабравими следи. Особено значение юбилеят има за Тракийската организация и Тракийският научен институт.

Своя дял в националната кампания дават регионалните чествания на тема „Разорението и прогонването на българското население от Тракия и настъпяване на бежанците в Хасковския регион“, които са проведоха на 23-25 септември в Хасково

и областта под патронажа на областния управител. Техни организатори бяха Тракийският научен институт, Тракийското дружество „Г. Сапунаров“ – Хасково, Образцовото Народно Читалище „Заря“ 1858 г. и Регионалното историческо дружество „Клокотница“ – Хасково.

На 23 септември в зала „Марица“ на областната управа се проведе научна конференция, открита от и.д. областният управител Кадир Исов. В нея взеха участие утвърдени изследователи на историята на тракийските българи като проф. Светлозар Елдъргов (който бе и научен ръководител на конференцията), д-р Стоян Райчевски, д-р Ваня Стоянова, д-р Красимира Узунова, Ангел Попов, д-р Георги Граматиков и д-р Стефан Димитров.

Вечерта в сградата на ОНЧ „Заря

1858 г.“ се откри гостуваща изложба. „От киноцентъра до музейната витрина“ – реквизит и снимки от създаването на филма „Капитан Петко Войвода“. Концерт за гражданите на Хасково беше подготвил ансамбъл „Китна Тракия“ към тракийското дружество „Г. Сапунаров“ – Хасково.

През следващите два дни гостуваща кръгла маса и пътуваща фотоизложба „100 години от разорението и прогонването на тракийските българи от родните им места“ посетиха Ивайловград, Маджарово, Тополовград и Свиленград и така отбелязаха заедно с изследователи от местните музеи и тракийски дружества, граждани и наследници на тракийските бежанци годишнината от историческите събития.

На 21 септември в с. Аврен се проведе традиционният Тракийски женски събор – поклонение в памет на избитите 42 жени и деца от село Манастир.

Организатори на събора бяха Съюзът на тракийските дружества в България, община Крумовград, Кметството на с. Аврен, Регионалният съвет на тракийските дружества и Тракийският женски съюз.

На събора присъстваха Красимир Премянов – председател на Съюза на тракийските дружества в България, Петра Мечева – председател на Тракийския женски съюз, на дружеството в Ст. Загора и член на ЦР на СТДБ, Елена Алекова – заместник председател на ТЖС, Чавдар Георгиев от ПК „Тракия“, Нонка Матова – председател на пловдивското ТД „Войвода Руси Славов“, депутатите от 42-то НС – Цвета Караянчева и Милко Багдасаров, активисти на тракийското движение от цялата страна, потомци и местни жители.

Съборът беше открит от Димитър Антонов – кмет

ТРАКИЙСКИЯТ ЖЕНСКИ СЪБОР В АВРЕН СЕ ПРЕКЛОНИ ПРЕД ЖЕРТВИТЕ ОТ С. МАНАСТИР

на с. Аврен. Приветствени слова произнесоха Б. Николов – областен управител на Кърджали, М. Багдасаров, Петра Мечева. Председателката на ТЖС прочете и Декларация за геноцида над тракийци. Беше прочетено приветствие и от М. Миков – председател на 42-то Народно събрание. В него се казва: „Ние винаги ще пазим спомена за свидните жертви и ще се връщаме към събитията отпреди 100 години, известни още като дните на разорението на тракийските българи. Нека продължим и

занапред все така ревностно да пазим в сърцата си имената на всички, отдали живота си в името на освобождението на Тракия.“

В приветствието си председателят на Народното събрание между другото отбелязва достойните за уважение усилия и неизчерпаемата енергия на СТДБ и останалите организатори на събора в Аврен.

В приветственото си слово председателят на СТДБ Красимир Премянов припомни, че в този ден отдаваме почит и се

преклоняме пред тракийци, загинали за свободата на Отечеството, които ни завещаха да бъдем достойни българи и да съградим единна, силна и просперираща България.

Беше отслужена тържествена литургия в църквата „Свети Николай Чудотворец“ и панихида пред паметника на зверски избитите през 1913 г тракийски жени и деца.

Венци и цветя на признателност бяха поднесени от името на М. Миков

– председател на 42-то Народно събрание, от СТДБ, от бургаското тракийско

дружество, от всички официални гости и признателни потомци.

Асоциация „Тракия“ заседава в Карнобат

Разширено заседание на Управителния съвет и работна среща на кметовете от РАО „Тракия“ се проведе на 26 септември в Карнобат. Кметът на общината-домакин Георги Димитров изрази задоволство, че именно на празника на града има възможност да посрещне колегите си в обновената преди дни заседателна зала на общината.

Празничната атмосфера не попречи на деловото протичане на срещата. Бяха обсъдени мерки за подобряване на законодателството за местното самоуправление, които да бъдат поставени пред депутатите на предстоящия Ден на диалога между законодателната и местната власт – преустановяване практиките на законово възлагане на несвойствени функции на общините, поетапно намаляване на трайните и законово предопределени дефицити в общинските бюджети, промени в Закона за публичните

финанси, които да създадат среда за децентрализация и финансова самостоятелност на общините, за да провеждат политики съобразно потребностите на гражданите.

В дискусиите се включиха и заместник-областният управител на Бургас Евгени Врачев, заместник-изпълнителният директор на НСОРБ Теодора Дачева, както и кметовете на общините Поморие и Малко Търново, които проявяват интерес към дейността на РАО „Тракия“.

Присъстващите участници се запознаха и с характеристиките на модулни био-мембранни инсталации за пречистването на битова и индустриална вода, произведени от водеща испанска компания.

Беше взето решение следващото разширено заседание на Управителния съвет на РАО „Тракия“ да се проведе на 15 ноември 2013 г. в община Кричим.

Българският език признат в Украйна за регионален

Българският език стана регионален в Болград, Украйна, съобщи за Агенция „Фокус“ Светлана Драгнева, заместник-председател на Асоциацията на българите в Украйна. На 26 септември с решение на 55 сесия от VI свикване на Болградския градски съвет, Одеска област, Украйна българският език стана регионален, съгласно Закона на Украйна. Депутатите, начело с кмета на гр. Болград, Сергей Корольов гласуваха единогласно за приемането на това решение. Исторически, Болград е основан от български преселници през 1821 г. и се смята за столица на бесарабските българи. И не случайно именно Болград първи отреди правото на българския език за регионален.

В приветствие към депутатите и представителите на обществеността народният депутат на Украйна и президент на Асоциацията на българите в Украйна Антон Киссе подчерта: „Решението на днешната сесия на Болградския градски съвет може да се смята за историческо – българският език получава правото наред с държавния украинския и езика за международно общуване руския да се използва в административното устройство на града. Законът за езиковата политика дава възможност на българите, гагаузите, албанците, молдовците и други малки народи, живеещи компактно в Украйна, да прилагат родния си език по-широко и в административната система, което дава възможност за разширяването на неговите права. В Бесарабия за повече от 200-годишната история на бесарабските българи за първи път българският език получава такива широки права за прилагане и развитие. Следващата крачка е кметствата във всички български села да приемат такова решение.“

Според Закона представителите на националните малцинства в Украйна, живеещи компактно и съставляващи 10% от населението на град или село, имат право да го прилагат.

Френският вътрешен министър Манюел Валс демонстрира своя „неръждаем“ прагматизъм, като заби гвоздея още по-надълбоко в болезнения ромски въпрос, посочва френския в. „Фигаро“ по повод мнението на Валс, че ромите са орисани да се върнат в родината си (България и Румъния).

Министърът де факто подчерта колко илюзорно е да се смята, че ромите ще могат да се интегрират във Франция, изтъквайки, че малцина са онези, които всъщност искат да се интегрират.

Това мнение разбуни духовете на сдруженията за защита на правата на ромите, но то не е ново, а е същото почти дума по дума като интервюто на Валс за „Фигаро“ от 15 март, в което той заяви, че ромите не искат да се интегрират във Франция поради културни причини и защото са в ръцете на мрежи, занимаващи се с проституция и просия.

Издание цитира и някои данни на вътрешното министерство, според които броят на обвинените румънски роми за различни престъпления само в Париж е скочил от 1323 на 8245 от 2008 г. до 2011 г., тоест става дума за 524-процентен взрив само за четири години.

Миналата година имаше незначителен спад от 8 процента в тази насока, но все пак 7576 румънски роми са били обвинени за кражби, обирни или агресивна просия в Париж, сочат още данните, цити-

Французите срещу влизането на България в Шенген

рани от френския вестник.

Вестникът припомня, че само в района на Сен-Сен Дени ромите живеят в 55 лагера, като броят им е бил сведен от 8000 на 3000 за по-малко от една година. Франция редовно организира евакуацията на роми към родните им страни.

Миналата година в родината им са били върнати близо 37 000 румънски и български роми, които са пребивавали незаконно в страната.

Издание посочва, че ромската престъпност разяжда спокойствието на обикновените французи. Като крещящ пример в тази насока са изтъкнати джебчиите в Лувъра, станали причина за историческа стачка на охранителите миналия април.

Темата за ромите кара френският всекидневник да

припомни, че от 1 януари до година отпадат ограниченията на трудовия пазар за българи и румънци. По този повод изданието прави анкета сред читателите си дали искат да се отложи свободното движение на българите и румънците в Шенгенската зона.

Досега резултатите от допитването сочат, че болшинството от французите (над 91 процента) са за отлагане, а против са едва над 8 процента.

На страницата си в интернет телевизионният канал „Франс 3“ припомня, че в последните няколко години десетки ромски лагери бяха разрушени почти навсякъде на френска територия, а френското правителство отпуска по 100 евро на ромско дете и по 300 евро на ромски възрастен, за да се приберат добро-

волно в родината си. Това са все решения, белязани от провал, защото ромите започват да обмислят завръщането си във Франция едва-що върнали се по родните си места, посочва медията.

Румъния решава за бездомните кучета

Румънският президент Траян Бъсеку подписа предизвикала критики от неправителствени и природозащитни организации закон за евтаназия на бездомните кучета, предаде ИТАР-ТАСС.

Това стана факт часове след като текстовете на закона бяха подкрепени от Конституционния съд в Букурещ. Вишните магистрати дадоха зелена светлина за текстовете, след като обществеността беше разтърсена от смъртта на 4 годишно момче, нахапано до смърт от бездомни кучета.

4-годишният Йонут играл заедно с брат си Андрей в парк в румънската столица, когато глутница бездомни кучета се нахвърлили върху тях. Андрей успял да избяга само с няколко ухапвания в крака. Когато полицията пристигнала на мястото на събитието, открили тялото на Йонут полу-изядено, разкрипа сп. „Шпигел“. Според екипът, направил аутопсията, детето е било ухапано над 100 пъти, като смъртта е настъпила от кръвозагуба.

Според новите разпоредби кучетата ще бъдат умъртвявани, ако до 14 дни след прибирането им в приют не бъдат потърсени.

След влизането на Румъния в Европейския съюз през 2007 г. беше приет закон, разрешаващ само стерилизация на бездомните кучета, но не и убиването им. На практика обаче забраната за убийства на кучета не се спазва.

По данни на ветеринарната служба на Румъния около 1 100 души са били ухапани от кучета в Букурещ, само за първите четири месеца на 2013 г. Като кмет на столицата Траян Бъсеку не се поколеба и изби стотиците бездомни кучета въпреки протестите на природозащитници и Бриджит Бардо.

Турски министър скептичен за ЕС

Турция вероятно никога няма да се присъедини към Европейския съюз заради предубедените позиции на държавите членки, заяви турският министър по европейските въпроси Егемен Багъш, цитиран от „Ройтерс“. По-вероятно е Турция да договори специален достъп до пазара на ЕС, подобно на Норвегия, посочи още Багъш. Той отбеляза, че страната е станала жертва на предразсъдъци както в стремежа си да влезе в ЕС, така и в неуспешния си опит да бъде домакин на Олимпийските игри през 2020 г., без обаче да назовава конкретни страни.

„Те трябва да разберат, че не вре-

дят на мен като ме карат да чакам. Те вредят на себе си“, подчерта Багъш, цитиран от британския вестник „Телеграф“. Германия и Франция от дълго време се притесняват от евентуално членство на мюсюлманската страна в блока заради опасения, че културните различия на Турция и нейният размер ще затруднят интеграцията ѝ. Германският финансов министър Волфганг Шойбле категорично изрази опозицията на Берлин през юли като каза, че Турция не е част от Европа. Преговорите за членство на Турция в ЕС започнаха през октомври 2005 г. и досега е затворена само една от общо 35 прего-

ворни глави.

Според годишния доклад „Трансатлантически тенденции“ все по-малко турци подкрепят членството в ЕС. Общо 44% от анкетираните турци одобряват присъединяването на страната им към ЕС. За сравнение – миналата година 48% са посочили, че подкрепят членството на Турция в ЕС, а през 2004 г. – 73%. Все повече турци не одобряват евентуалното членство на страната им в ЕС – 34% от анкетираните тази година. Миналата година 29 на сто са били срещу еврочленството, а през 2004 г. – едва 9%.

Ще има ли трети финансов пакет за Гърция?

Преждевременно е да се прецени дали Гърция ще има нужда от трети спасителен пакет финансова помощ, заяви президентът на Европейската централна банка Марио Драги, изказвайки мнение, че гръцкият дълг е устойчив, предаде радио „Атина“, цитирано от БТА. В отговор на питане на евродепутат от гръцката опозиционна партия СИРИЗА, Марио Драги каза, че втората спасителна програма за Гърция е в ход и че от европейска страна ще продължи участието във финансирането на страната до края на 2014 г., докато участието на Международния валутен фонд ще продължи до началото на 2016 г. Той добави, че решението за трети спасителен пакет за Гърция ще зависи и от размера за достъпа на страната до пазарите в края на 2014 г., което сега е трудно да се прецени.

По-рано тази година водещи европейски фигури потвърдиха, че Гърция може и да се нуждае от трети спасителен пакет, за да се справи с кризата. Това се наложи, след като германският финансов министър Волфганг Шойбле предиз-

вика политическа буря, като предупреди, че Атина ще се нуждае от трети спасителен пакет след вече получените средства на стойност 250 милиарда евро.

Все пак пред журналистите той изключи отново възможността за рекапитализация със задна дата на гръцките банки от постоянния европейски спасителен фонд, Европейския механизъм за стабилност и подчерта, че средствата най-вероятно ще бъдат отпуснати само от европейските механизми.

Междувременно в Гърция продължават и стачните действия в публичния сектор, в образованието, общинската администрация и осигурителните фондове срещу планираните масови съкращения и прехвърляне на служители от държавния сектор, изисквани от международните кредитори на страната.

48-часова стачка започнаха преподавателите от средните училища, служителите в осигурителните фондове и общинската администрация. Федерацията на държавните служители АДЕДИ

е обявила 48-часова стачка, в която ще участват и учителите.

За три часа ще спрат работа и журналистите. В протеста ще се включат данъчните инспектори и пилотите. В нова петдневна стачка излизат и работещите в университетите.

Протестите идват след договореност на правителството с международните кредитори в „схема за мобилност“ да бъдат включени до края на септември 12 500 държавни служители, а до края на годината – общо 25 000. В продължение на осем месеца те ще получават 75% от заплатите си, а ако не бъдат прехвърлени на друга работа, ще бъдат уволнени.

Предстоящите съкращения на държавни служители са доста болезнена тема в Гърция, където безработицата вече достигна рекордните 28%. Сред младите хора положението е още по-тревожно – 58.8% от гръците на възраст от 15 до 24 години са безработни. Броят на работещите в момента е около 3.6 милиона, а нетрудоспособните са над 1.4 милиона

СТЕФКА КОСТОВА

„Лекувам с песен душата си...“

Иванка Калева ни радва с гласа си и днес

Иванка Калева е наистина докосната от Бога певица. Тя е родена преди 78 години и е израснала в китното бургаско село Българово, което днес е един от градовете на община Бургас. Още във втори клас учителят ѝ забелязва, че това малко момиченце има хубав глас и пее много вярно. Често в училище я карали да пее по различни поводи, а в седми клас учителят по музика ги води заедно с още една съученичка в София в Радио „Христо Ботев“, за да се явят на прослушване. Тя е одобрена да пее в Ансамбъл за народни песни „Филип Кутев“, но строгият ѝ баща не разрешава да замине само момиче за София.

Песента прелива в душата на девойката. Под ръководството на Димитър Златев – учител по музика от град Айтос, тя школува гласа си в хора към младежкия клуб на селото. Група младежи от Българово трескаво се готвят за всенародното надпяване през 1967 г. и Иванка е една от тях. Омъжва се в град Айтос. Работи като шивачка и поема новите си задължения, но нищо не може да я отдели от песента. Не губи време, а веднага се включва към хора на читалището в града, чийто дългогодишен ръководител е Димитър Златев, когото тя вече познава от с. Българово. В града той е известен и уважаван музикален педагог. Да пее в хора се оказва недос-

тагъчно за младата жена, чийто живот неразривно е свързан с българската песен. С удоволствие пее както обработен фолклор, така и автентичен в групата на леля Добра. Народно читалище „Васил Левски“ в град Айтос не предлага други възможности и Иванка Калева се насочва към хора на Противопожарната охрана с ръководител Иван Бижев – учител по музика от родното ѝ село. Безспорните ѝ музикални качества са оценени и тук тя се изявява като солистка. Иванка продължава да развива музикалния си талант и се чувства все по-уверена на сцената. Но младостта е неудържима. Тя се включва да пее като

солистка и в хора при Дома на народната армия в Айтос с музикален ръководител Дойно Чолаков. Минават години и идва нейният звезден миг. В града гостува Държавен ансамбъл за народни песни и танци „Филип Кутев“ и тя е чула да пее от известната народната певица Комния Стоянова и Никола Ганчев – главният помощник и консултант на Филип Кутев. И дамата са впечатлени от гласовите ѝ данни, от вродената ѝ чувствителност към българската народна песен и веднага ѝ предлагат да участва в поредица издания на предаването „С бъклица и дрян“, чийто ръководител е Стоян Гигов. Иванка Калева запис-

ва пет песни в Българското национално радио с Никола Ганчев, който е един от най-големите кавалджии на 20-ти век и цели 30 години е пръв солист в ансамбъла и прави най-прецизния акомпанимент на изтъкнати певици като Вълкана Стоянова, Надка Караджова, Комния Стоянова, Бойка Присадова, Янка Танева и други. През годините Иванка Калева е пяла и продължава да пее в градове и села в различни краища на България.

С Н.Ганчев прави записи на 20 български народни песни и ги подарява на Националното училище за фолклорни изкуства „Филип Кутев“ в град Котел. И днес Иванка Калева с особено чувство на гордост и удовлетворение слуша своите песни, изпълнени от възпитаници на училището в Котел.

Но певицата има и друга страст. Тя пее с много душа и нежност стари градски песни. През 1992 г. печели сърцата и наградата на публиката на фестивала за стари градски песни „Златен кестен“ в град Петрич.

За айтоския славей няма възрастово ограничение и днес тя все така продължава да лекува душата си с песен.

Пишат ни

Здравейте,

Пиша ви по повод една от статиите във вестника „Турците съсекли на парчета Ламбо Мърдев“ и за някои неточности на автора Коста Лъондев в нея.

С цялото си уважение към него и поздравления за статията, но си позволявам следните уточнения. Той пише:

„Още съществуват руините на новото училище и чешмата за водопой на животните, построени от Мърдевия род.“

Недостроеното от 1913 г. ново училище в Булгаркьой не е построено от Мърдевия род, а със средства на общината и дарения от населението и то съществуваше така, както

са го оставили през 1913 г. до 2011 г., когато пътувайки за пореден път до Булгаркьой, групата от потомци на бежанци на тракийски българи от Одринска Тракия с изненада видя съборената недостроена сграда на училището. Търкаляха се само камъни от темелите. На следващата 2012 г. на това същото място вече бе построена сграда и площадка за провеждане на мероприятия, сватби и др. от живеещото сега там население.

Има все още няколко чешми за водопой за животните, построени от преди 100 и повече години в Булгаркьой, които и до ден днешен съществуват.

„Селото е напълно опожарено. Остават да стърчат само руините на

училището и чешмата“

Да селото е опожарено, но и до ден днешен остават да стърчат много огради, темели, стени, полуразрушени сгради, салмички, кладенци... построени от дялан камък, които дори и този огън тогава не е изгорил.

На 7 юли 1913 г. мъжкото население е било събрано на Бойдиновия мост... Там със залпов огън на войската всички са избити. Някои, които са ранени, са доубивани с щиковите на турските войници. Едва 8 човека успяват да се спасят бягайки в гората.

Истината е, че всички са избити.

Божана Богданова, София
Помества писмото без ред. намеса

Предстоящо

Национална научна конференция „100 години от разорението на тракийските българи“ в Кърджали

Съюзът на тракийските дружества, Тракийският научен институт, Регионалният съвет на тракийските дружества-Кърджали и Тракийското дружество „Димитър Маджаров“ организират на 12 октомври Национална научна конференция на тема: „100 години от разорението на тракийските българи“

Целта на конференцията е да осмисли събитията от историческата дистанция и да предложи съвременен прочит на етнодемографските, социално-икономически и културни процеси в Тракия през XX век, да внесе в научно обръщение нови факти и документи, да потърси мястото им в колективната и индивидуална памет.

Научната дискуссия ще обхване следните примерни тематични направления: Войните през XX век и етнодемографските процеси в Тракия; Настаняване, оземляване и социална адаптация на тракийските бежанци; Тракийската организация – активен фактор в решаване на проблемите на тракийските бежанци и съхраняване на тяхната идентичност; Въпросът за тракийските бежанци в международните и двустранни договори – исторически и съвременни аспекти; Обезщетението на източнотракийските българи – открит въпрос в българо-турските отношения; Битката за интерпретацията на историята на тракийските българи. Съдбата на тракийските бежанци в индивидуалната и колективна памет.

Предвижда се издаването на сборник с материали от конференцията.

Съобщение

Централният съвет на ПК „Тракия“ на основание на чл.9, ал1 от Устава свиква Национална отчетно-изборна конференция на 9.11.2013 г. в 10 ч. в клуба на Съюза на тракийските дружества в България, гр.София, ул.“Стефан Караджа“ 7а при следния дневен ред:

1. Отчет на дейността на ПК „Тракия“ в периода след извънредната конференция, състояла се през октомври 2010 г.
2. Избор на ръководни органи на партията
3. Промени в Устава на ПК „Тракия“
4. Разни

Честито!

Централното ръководство на СТДБ и редакцията на в. „Тракия“ поздравяват най-сърдечно рождениците на съюза:

Каля Михайлова Кирчева – София	5.10
Румяна Петкова Вълчева – Варна	7.10
Ген. Тодор Костов Бояджиев – София	10.10.1939 г.
Ген. Нонка Дечева Матова – Пловдив	20.10.

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А Печат: Алианс Медиапринт

Абонирайте се!

Каталожен номер

759

Издава: Централното ръководство

Редакционна колегия: чл.-кор. на БАН Васил ПРОДАНОВ, проф. Иван ФИЛЧЕВ, Никола Инджов и Тодор Корувев; Главен редактор: Соня АНГЕЛОВА; e-mail: vestrakia@abv.bg, stdb_sofia@abv.bg, тел.02/986 71 26; факс:02/987 57 53

КОРЕСПОНДЕНТИ: Михаил ЖЕЛЯЗКОВ (Бургас) - 056/86 16 76; Веселина АЛЕКСИЕВА (Варна) – 0888 89 59 27; Наско ТОДОРОВ - 0878 83 39 92; Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) - 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) - 02/884 25 59; Михаил МИХАЙЛОВ (Сливен) - 044/62 48 53; Виолета ФИЛИПОВА (Смолян) - 0301/63 008; Златка МИХАЙЛОВА (Хасково) - 038/632 060; Маргарита НАЧКОВА (Шумен) - 054/86 99 52; Мария ИВАНОВА (Ямбол) - 046/66 35 40

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSF

Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

ВЕНЕТА НИКОЛОВА

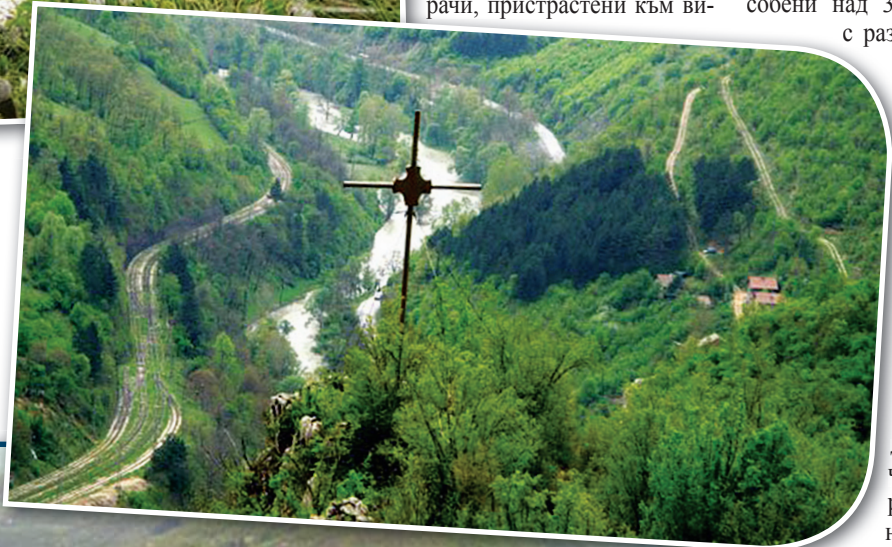
Чудни скали се извисяват на левия склон на Искърското дефиле, което лъкатуши сред гънките на Стара планина. Наричат ги Лакатнишки скали заради завоя на реката, който прилича на сгънат човешки лакът. Уникалните природни образувания представляват скален венец с височина до 250 м. Възхитеното око на пътешественика различава фигури на хора, на кули, скални игли, пирамиди... Районът е неустоима примамка за търсачите на силни усещания, които не се уморяват да се катерят по главомайващите зъбери, да висят над бездънни пропасти и да проникват в дълбоки, все още неизследвани пещери.

Лакатник се намира на една ръка разстояние от София. Пред автомобила препоръчваме пътническия влак от столичната Централна гара, който стига дотам за час и половина. Скоростта му е малка, „спира на всяка керемидка“ и така можеш да се насладиш пълноценно на красотите на дефилето. Веднъж слезеш ли на гара Лакатник, пред теб ще се разгърне приказна картина. Лакатнишките скали имат много добре развит карст. Във варовиковите пластове са се формирали над сто пещери и пропасти, сред които и „Темната дупка“. Това е третата по дължина пещера в България. Тя е обект на дългогодишни проучвания, които все още продължават. Намира се на около 27 м над коритото на река Искър. До нея се стига по специални стъпала, снабдени с парапет. Впрочем, това е единствената пещера в у нас, която е видима от ж.п. линията. Случва се пътниците да станат свидетели на следното явление – след обилно снеготопене или валежи, придобилата вода – като от изстудена бутилка шампанско – започва да изскача на пенливи талози от входа ѝ. Пещерата не е електрифицирана, така че е добре да се снабдиш с фенерче. Всъщност, оттам и идва името ѝ „Темната дупка“.

Ниската температура, високата влажност и тъмната са присъщи за един свят на крайности, в чийто плен попадат търсачите на силни усещания. Разходката във вътрешността ѝ може да продължи близо час по сравнително равен, но доста кален терен. През „Темната

Лакатник е рай

За пристрастени към адреналина

дни там използват именно водите на пещерната река, за да изстудяват напитките. Други по-интересни пещери в околностите са Козарската, Зиданка, Ръжишката, Свинската и др. Впрочем, пещерите в района не са облагоустроени и посещението им става само с екипировка и водач.

Лакатнишките скали са притегателно място за катерачи, пристрастени към ви-

сокия адреналин. Нищо чудно, като се има предвид, че тези скали, изградени от червени пясъчници и варовици, са люлката на алпинизма в България! За пръв път скалните образувания са били покорени от трима смели българи през далечната 1931 г. Три години по-късно, доброволци започват да осигуряват с клинове и карабинери непристъпните зъбери, надвесени над река Искър. Впрочем, за алпийското минало и настояще на Лакатник напомня малката къщурка, кацнала като изгубена птичка под един от скалните върхове. Това е заслонът „Орлово гнездо“, построен

през 1938 г. и реставриран от група ентузиасты в началото на 2000-та година. До него се стига само с въже. Къщичката е закрепена със стоманени греди. Има любители на силните усещания, които дори преспиват там. Но ако искаш повече сигурност и спокойствие, по-добре да разпънеш палатка на някоя полянка в подножието на скалните гиганти или пък да използваш множеството пещерни ниши за подслон.

В местността има обособени над 350 маршрута с различна степен на трудност. А високо от скалите се открива най-красивата гледка към Искърския пролом. Оттам буйната и винаги пълноводна река изглежда като крива чертичка, нарисувана от неуверената ръка на първокласник. Железопътните линии се вият като змии, а локомотивите на пътническите влакове често пропичават. И една полезна информация – за разходката в района задължително се запаси с вода, тъй като липсват източници, от които да си налееш. За сметка на това наоколо има доста приятни полянки, върху които може да постелеш одеяло и да бездействаш, докато се наслаждаваш на великолепните, извисяващи се към небето скални образувания. А ранната есен, която неусетно приближава, е най-подходящият сезон за подобно мързелуване сред красивата природа на Балкана!